

SANTA MONTEFIORE

Dėžutė su drugeliu

Bestselerio
„SODININKAS
IŠ PRANCŪZIJOS“
autorės knyga

Alma littera

Pirmas skyrius

Viñja del Maras, Čilė, 1982 m. vasara

Atmerkusi akis Federika išvydo visai kitokį pasaulį. Karštą, bet ne įdrėkusį, nes jūros brizas plukdė vėsią povandeninę srovę, dykinėjančią tarp šalto Ramiojo vandenyno bangų. Kambarį pamažu budino blausi ryto šviesa, besiskverbianti pro užuolaidų plyšelius, savo spinduliais švelniai glostanti grindis ir sienas, ryjanti nakties likučius ir krintanti ant suguldytų miegančių lėlių pulkelio. Gatvės gale be paliovos ambrijo senjoros Barakos šuo, buvo girdėti vien duslus jo amsėjimas, bet šuo vis tiek stengėsi. Kada nors visai užkims, pamanė mergaitė, tai bus gerai – bent leis išsimiegoti kaimynams. Kartą eidama į mokyklą ji mėgino sušerti jam sausainį, bet mama ėmė svarstyti, ar tas padaras neapniktas visokių ligų. „Geriau neliesk jo, juk nežinai, kur bastėsi“, – perspėjo ji, tempdama šešiametę dukterį už rankos. Keisčiausia atrodė, kad šuo niekada nebuvo ištrūkęs iš kiemo. Federika įkvėpė plevenančio ore saldaus apelsinmedžių kvapo ir kone pajuto vaisiaus, svarinančio šaką it sunkus žvilgantis bumbulas ant kalėdinės eglutės, skonį. Nusispyrusi paklodę ji atsiklaupė lovūgalyje ir pro užuolaidas persisvėrė į pasaulį, kuris nuo vakarykščio saulėlydžio atrodė pasikeitęs. Kai mergaitė išvydo tekančią saulę, liesutis jos kūnas suvirpėjo, blyškiame veidelyje pražydo plati šypsena. Šiandien grįš daug mėnesių keliavęs tėtis.

Ramonas Kampionė buvo tikras milžinas ne tik stotu, – gerokai aukštesniu nei šešių pėdų ūgiu jis pranoko ir čiliečius, ir italus; beje, jo šeima buvo kilusi iš Italijos, – bet ir lakia

vaizduote, kupina staigmenų, neišsemiama ir beribe kaip galaktika. Nuotykių nulakdintas į atokiausius žemės kampelius Ramonas sėmėsi įkvėpimo iš visko, kas kitoniška ir gražu. Keliavo, rašė ir vėl keliavo. Savo šeimoje būdavo retas svečias, todėl menkai tepažįstamas. Namie užtrukdavo taip trumpai, kad šeimynykščiai nesuprato, kas per žmogus parašė visas tas knygas ir padarė nuostabias nuotraukas. Ramono dukrelei atrodė, kad jis galingesnis už Dievą. Sykį ji pasakė tėvui Amadėjui, kad Jėzus buvo niekas, palyginti su jos tėčiu, juk šis galėtų padaryti kur kas daugiau nei paversti vandenį vynu. „Mano tėtis moka skraidyti“, – išdidžiai pareiškė mergaitė. Mama atsiprašydama nusišypsojo kunigui, pakėlė akis į dangų ir paaiškino, kad Ramonas Šveicarijoje išbandė keistą skraidyklę, lakinančią nuo kalno čiuožiantį slidininką. Tėvas Amadėjus supratingai linktelėjo, bet vėliau pakraipė galvą susirūpinęs, kad mergaitė tik susisielos, kai jos tėvas nupuls – kada nors būtinai turės nupulti – nuo aukšto pjedestalo, ant kurio ji taip nepamatuotai jį užkėlus. Federika turėtų kliautis ne tuo vyriškiu, o Dievu, pamaldžiai pamanė jis.

Federika troško, kad jau būtų atėjęs metas keltis, bet buvo dar anksti. Dangus atrodė blausus ir tykus nelygu didžiulė švytinti lagūna, ramiai bundančią aušrą drumstė tik amsintis šuo ir klegantys paukščiai. Pro savo miegamojo langą ji matė vandenyną, horizonte dingstantį pilkoje migloje, tarsi dangus būtų gėręs vandenį. Mama dažnai vesdavosi vaikus į Kaleta Abarkos paplūdimį, – jų šeima neturėjo baseino, kur galėtų atsivėsinti, – nors maudytis jūroje buvo šaltoka. Kartais jie nuvažiuodavo į mažą Kačagvos pajūrio kaimelį, maždaug valanda kelio pakrante, pasisvečiuoti pas Federikos senelius, gyvenančius dailiame vasarnamyje šiaudiniu stogu, apsuptame aukštų palmių ir akacijų. Ji labai mėgo jūrą. Tėtis sykį pasakė, kad jūra Federikai patinka todėl, kad ji gimusi po Vėžio ženklų, kurio simbolis – krabas. Bet krabai jos nežavėjo.

Dar negreitai Federika išgirdo žingsnius ant laiptų, paskui spigų balsą jaunesniojo brolio Enrikės, praminto Halu, Šekspyro dramų „Henrikas IV“ ir „Henrikas V“ personažo vardu. Prisegti tokią pravardę šovė į galvą Ramonui, o jo žmonos, anglės Helenos, visai nedomino nei literatūra, nei istorija, nebent ji pati būtų tapusi jų veikėja.

– Mieloji, tu jau apsirengi! – nustebusi aiktelėjo ji, kai Federika atšokavo per laiptų aikštelę į Halo miegamąjį, kuriame jis buvo rengiamas.

– Šiandien parvyksta tėvelis! – uždainavo mergaitė, nė akimirkos nenustygdama vietoje.

– Taip, parkeliauja, – atsakė Helena ir giliai įkvėpė, užgniauzdama apmaudą pražuvėliui vyrui. – Halai, branguti, netabaluok kojomis. Jei krutėsi, negalėsiu tavęs apauti.

– Ar jis atsiras priešpiet? – paklausė dukra ir negalvodama ėmėsi padėti mamai atskleisti užuolaidas, kad šilta saulės šviesa džiugiai, kaip būna tik rytais, užlietų prieblandoje skendintį kambarį.

– Turėtų pasirodyti prieš vidurdienį, nes lėktuvas tupia dešimtą, – kantriai atsakė Helena. – Na štai, mielasis, koks tu gražutis, – pridūrė, švelniai šukuodama juodus Halo plaukus šepetiu. Vaikas priešindamasis pasimuistė, suspigo ir, nusiritęs nuo lovos, išlėkė į laiptų aikštelę.

– Jo garbei pasipuošiau geriausia suknele, – pasigyrė Federika ir žvaliai nulipo laiptais įkandin motinos.

– Matau, – pasakė Helena.

– Šiandien padėsiu Lidijai virti pietus. Gaminsim mėgstamiausią tėčio patiekalą.

– O kokį?

– *Pastel de choclo**, ir dar kepsim *merengon de lúcuma*** – naminį sutiktuvių tortą, – tarė Federika, nuo pečių nusibraukdama

* Šokoladinis pyragas (isp.).

** Morenginis tortas su lukumu (isp.).

tiesius šviesius plaukus, ir vešlios sruogos nusidriekė jos nugara. Plaukus virš kaktos prilaiškė kaspinas, su juo žemaūgė mergaitė atrodė jaunesnė nei šešerių.

– Šiandien grįžta tėtis, – ji pranešė naujieną Halui, padėdama mamai dengti stalą.

– Ar parveš man dovanų? – paklausė keturmetis berniukas. Tėvą jam primindavo tik gautos iš jo dovanos.

– Žinoma, parveš, branguti. Tėtis niekada negrįžta tuščiomis, – nuramino sūnelį Helena ir pastatė puodelį šalto pieno priešais jį. – Juk Kalėdos, tad būsi apipiltas dovanomis.

Federika prižiūrėjo Halą, kol šis panardino šaukštą į skardinę su šokolado milteliais ir įsibėrė jų į pieną. Tada nuo plautuvės pagriebusi skudurą sušluostė, kas nepateko į puodelį.

– Fede, rageliai jau iškepė, užuodžiu, kad ima svilti, – tarė Helena, užsidegdama cigarete.

Tada susirūpinusi dirstelėjo į laikrodį ant sienos ir prikando apatinę lūpą. Žinojo, kad turėtų nuvežti vaikus į oro uostą pasiimti tėvo, kaip elgtųsi kitos motinos. Bet tai jai būtų buvę nepakenčiamu. Būtų laukusi nesmagi kelionė iš Santjago oro uosto į pakrantę, visą kelią stengiantis regzti pokalbį, tarsi viskam klostantis kuo puikiausiai. Ne, bus kur kas geriau pasitikti jį namie. Namas didelis, daugiau erdvės jiedviem nesusidurti. Kaip kvaila, apmaudžiai pamanė Helena, skiriami didžiulių nuotolių, jie jau seniai pametė vienas kitą. Pasiklydo tolimuose kraštuose tarp menamų personažų – šie Ramonui, regis, buvo gerokai svarbesni už realius jo gyvenime esančius žmones, kuriems jis rūpėjo. Ji mėgino tai pakeisti. Iš tiesų mėgino. Bet dabar sieloje žiojėjo tuštuma, Helena jautėsi pavargusi, nes jos buvo nuolat nepaisoma.

Federika užsitėpė sviesto ant ragelio ir siurbtelėjo šaltos kakavos. Tauškė su broliu net paaukštėjusiu iš jaudulio balsu ir dirgino jautrius, įsitempusius stovinčios prie lango ir pučiančios į stiklą cigaretės dūmus mamos nervus. Kitados juodu su Ramonu mylėjo vienas kitą, juk ir neapykanta buvo meilės išraiška, tik kitokia. Dabar Helena nebejautė neapykantos vyrui, ir vien tai

galėjo tapti priežastimi likti su juo. Deja, Ramonui ji buvo abejinga, ir tai ją baugino. Iš to nieko nebus. Tai tuščia, bevaisė lyg Mėnulio paviršius būseną.

Helena apsigyveno Čilėje, nes dievino Ramoną, kaip vėliau ir jos duktė. Jis tikrai buvo žaviausias, išvaizdesnis už visus jos regėtus Polpero vyrus. Paskui žurnalas „National Geographic“ išspausdino Ramono straipsnį su senų kontrabandininkų urvų ir dūlančių pilių, aprodytų jam Helenos, nuotraukomis, nutviekstomis išties nežemiškos šviesos. Iš tų nuotraukų sklido Helenai nesuvokiama mistika. Kai ji užversdavo paskutinį jo rašinio puslapį, kiekvienas parašytas žodis dar ilgai skambėdavo ausyse. Galiausiai Helena suprato, kad toji mistika – tai meilė, gaubusi juos pirmuosius šešerius metus, pavertusi stebuklingu potyriu net paprasčiausius, žemiškiausius dalykus, tokius kaip degalų pylimas į automobilį. Jie mylėdavosi kitu lygmeniu, itin nutolusiu nuo fizinio, ir Helenai atrodydavo, kad meilės teikiamą galią lemia vien jis. Tik išsekus galiai ji sumojo: ryšys nutrūko lyg elektros srovė – jūdvių skleidžiamai kerai akimirksniu išsisklaidė vieno iš jų pastangomis. Magija dingo visiems laikams. Ji buvo stipri, bet trumpalaikė. Iš pradžių juodu kartu keliaudavo į atokiausius Kinijos kampelius, į išsaususias Egipto dykumas ir prie vandeningų Švedijos ežerų. Kai Helena ėmė lauktis Federikos, abudu grįžo į Čilę ir įsikūrė ilgam. Jūdvių magija galėjo klestėti ir čia, kur Heleną buvo užbūrę balti smėlio paplūdimiai ir idiliškas paprastumas. Deja, nūnai vietoj jos sieloje atsivėrė tuštuma, nes išblėso ją užpildžiusi meilė. Nebuvo dėl ko likti drauge. Heleną išvargino apsimetinėjimas prieš pačią save.

Ji pamanė, kad ilgisi dulksnos prausiamų žalių jaunystės kalvų, ir nuo to ėmė virpėti ranka. Helena užsidedė kitą cigaretę ir vėl dirstelėjo į laikrodį.

Federika kraustė pusryčių stalą, niūniuodama sau po nosimi ir strakaliodama virtuvėje. Halas vaikų kambaryje žaidė su traukinuku. Helena nesitraukė nuo lango.

– Mama! – šūktelėjo Halas. – Mano traukinys sugedo, nebevažiuoja!

Ji pasiėmė pakelį cigarečių ir išžingsniavo iš virtuvės, palikdama Federiką baigti ruošą. Mergaitė nušluostė stalą, sumazgojo indus, pasirišo prijuostę ir ėmė laukti, kada ateis Lidija.

Atskubėdama nuo vartų ši pamatė priplotą prie stiklo nekantrų, išsišiepusių iki ausų Federikos veidelį.

– *Hola**, pamilyte, – uždususi tarė Lidija, įeidama į prieškambarį. – O tu ankstyva.

– Net nutvarkiau pusryčių stalą, – ispaniškai atsakė Federika. Nors jos mama puikiai kalbėjo ispaniškai, šeimoje buvo bendraujama angliškai, net tada, kai namie būdavo tėtis.

– Gera mergaitė, – sušvokštė Lidija, plumpindama paskui Federiką į virtuvę. – Ak, tikras angelėlis. Nudirbai visus darbus, – pasakė ir tamsiomis akimis nužvelgė išrikiuotus ant stalo maišymo dubenis bei šaukštus.

– Noriu, kad tėčiui viskas būtų paruošta nepriekaištingai, – mergaitės skruostai degė. Ji vos tvardė nekantrą ir didžiulį norą striksėti, užuot stovėjus ramiai. Jos pilve trūkčiojo nervas.

Lidija įsispraudė į darbinį drabužį ir mazgojo išpurtusias rudas rankas. Paragino ir Federiką:

– Visada turi nusimazgoti rankas prieš gamindama valgį, juk nežinia, kur jos buvo.

– Kaip senjoros Barakos šuo, – sukikeno Federika.

– *Pobrecito***, – atsiduso Lidija, pakreipdama apvalią galvą ir išspausdama užuojautos šypsnį. – Kiaurą dieną pririštas tame sodelyje, nėra ko stebėtis, kad skalija nuo aušros iki sutemų.

– Ar ji visai neišveda šuns pasivaikščioti? – paklausė Federika ir pakišo rankas po tekančiu čiaupu.

– Na, retkarčiais išveda, bet senjora Baraka jau sena moteris, – atsakė Lidija, – o mes, senyvi žmonės, turime ne kažin kiek jėgų.

– Tu nesena, Lidija, – meiliai paprieštaravo Federika.

* Sveika (isp.).

** Vargšelis (isp.).

– Ji ne sena, tik nutukusi, – angliškai pasakė Helena, įėjusi į virtuvę su Halo garvežiuku. – Jei tiek nekimštų, turėtų kur kas daugiau energijos. Įsivaizduok, kiaurą dieną tąso tokį didžiulį svorį – nesistebiu, kad nuolat dūsauja ir švokščia.

– *Buenos días, señora**, – pasisveikino Lidija, nemokanti angliškai.

– Labas rytas, Lidija. Man reikia peilio šitam sumautam traukiniui pataisyti, – ispaniškai tarė Helena nė nešyptelėdama. Buvo perdėm sunerimusi ir dirgli, tad galvojo vien apie save.

– Dėl to nesirūpinkit, netrukus pargrįš don Ramonas ir pataisy. Tai vyrų darbas, – linksmi pasakė Lidija.

– Ačiū, Lidija, labai padėjai. Fede, paduok man peilį, – irzliai paliepė Helena.

Mergaitė padarė, ko prašoma, ir nulydėjo akimis išeinančią iš virtuvės motiną.

– Ak, kaip smagu, kad namo grįžta tavo tėtis, – iš džiaugsmo Lidija meiliai apkabino Federiką. – Kertu lažybų, visai nesudėjai bluosto.

– Tai jau taip, – prisipažino mergaitė ir pažvelgė į laikrodį. – Netrukus jis pasirodys.

Lidijai nepraslydo pro akis, kaip virpa smulkios Federikos rankytės, šiai ėmus gabalėliais pjaustyti sviestą.

– Atsargiai, neįsipjauk, – švelniai įspėjo moteris. – Juk nenori, kad sugrįžęs tėtis rastų dukterį tik su septyniais pirštais, – ji nusikvatojo, paskui sušvokštė ir kostelėjo.

Helena, dažniausiai itin mikliai taisanti sugedusius daiktus, visai pribagė garvežiuką. Halas pravirko. Ji paėmė sūnų į glėbį ir vargais negalais pradžiugino, pažadėjusi nupirkti kitą žaislą, didesnę ir geresnę.

– Juk šitas garvežys jau senas ir pavargęs. Kokia nauda iš to? Be jo traukinys kur kas gražesnis, – ramindama sūnų pasvarstė, ar pati norėtų būti vagonu be garvežio.

* Labas rytas, ponias (isp.).

Užsirūkė dar vieną cigaretę. Atviros į sodą durys kvietė vidun švelnų jūros brizą, įkvipusį apelsiniais ir ozonu. Priemiestyje lindėti per karšta, jie turėtų lepintis paplūdimyje, apmaudžiai pamane Helena. Ranka nusišluostė prakaituotą kaktą ir žvilgtelėjo į laikrodėlį. Jai sugniaužė gerklę. Lėktuvas buvo jau nutūpęs.

Federika ir Lidija dūzgė po virtuvę lyg bičių porelė gėlyne. Federikai labai patiko prisidėti prie ruošos, ji noriai vykdė Lidijos nurodymus. Jautėsi esanti suaugusi, o Lidija taip ir elgėsi su ja. Jiedvi plepėjo apie sopančią Lidijos nugarą, pilvo dieglius ir vyro karpą, keliančią jai daug bėdos ir nepatogumų.

– Bijau statyti pėdą ten, kur buvo jo koja, – aiškino moteris, – tad net duše mūviu kojines.

– Ir aš taip daryčiau, – pritarė Federika, nelabai nutuokdama, kas per daiktas ta karpa.

– Esi tokia pat jautri kaip aš, – nusišypsojo Lidija liesutei mergaitei – ši, visai dar vaikas, jau mokėjo elgtis kaip tikra panelė.

Lidijai atrodė, kad nors mergaitei sukaks tik septyneri, ji perdėm subrendusi. Žinia, vos pažvelgęs į jos motiną, galėjai suprasti, kodėl. Helena buvo Federikai užkrovusi per daug atsakomybės, mergaitė būtų pajėgusi vadovauti visam namų ūkiui net be Lidijos.

Kai Helena įžengė į virtuvę, jai nosį sukuteno *pastel de choco* kvapas, iš alkio ir įtampos ėmė sukti pilvą. Lidija mazgojo rykus ir maišymo dubenis, o Federika šluostė. Helena dar spėjo grybštelėti kremu likučių, prieš trumpoms, storoms Lidijos rankoms panardinant dubenį į muiluotą vandenį. Pagramdžiusi dubens dugną ji prikišo pirštą prie blyškių lūpų.

– Šauniai pasidarbavai, mieloji, – pagyrė dukterį ir nusišypsojusi paglostė žvilgančius šviesius jos plaukus. – Tu puiki virėja.

Pratusi prie permainingo mamos būdo, Federika išsišiepė. Vieną valandėlę toji būdavo suirzusi, o kitą jau maloni – nė iš tolo nepanašu į visada linksmą ir nerūpestingą tėtį. Helenos pagyrimas, kaip visada, paglostė Federikai širdį, jos ūpas ėmė taisytis, ir mergaitė, rodos, ištįso visu coliu.

– Ji ne tik gera virėja, senjora, bet ir puiki namų šeimininkė, – meiliai tarė Lidija. Moters veide pasirodė plati šypsena, ant smakro suvirpėjo didelis juodas apgamas. – Viena pati nukraustė visą pusryčių stalą, – pridūrė lyg ir kaltinamu tonu, mat senjora Helena nuolat palikdavo viską sutvarkyti dukteriai.

– Žinau, – atsakė Helena, – nė neįsivaizduoju, ką be jos daryčiau, – atsainiai pridūrė.

Nukračiusi cigaretės pelenus į šiukšliadėžę, ji išėjo iš virtuvės ir užlipo viršun. Pasijuto pavargusi. Širdis taip tempė žemyn, kad buvo labai sunku kopti laiptais. Helena basomis nutapsėjo medinėmis koridoriaus grindimis, kuo abejingiausiai kadamuojanti jos ranka nepakilo apskabyti augančių vazonuose orchidėjų balstelėjusių lapų. Baltos lininės miegamojo užuolaidos žaidė su švelniu kaip šilkas vėjeliu, tarsi mėgindamos atsiskleisti pačios. Suirzusi Helena atitraukė jas ir pažvelgė į jūrą, virpančią ir mirguliuojančią vaivorykštės spalvomis, viliojančią išplaukti kitur. Horizontas jai tarsi žadėjo laisvę ir naują gyvenimą.

– Mama, gal tau padėti susitvarkyti kambarį? – tyliai paklausė Federika.

Helena atsigrėžė ir pasižiūrėjo į smulkų, nuoširdų dukters veidelį.

– Tikriausiai nori sutvarkyti jį tėčiui?

Ji čiupo peleninę ir užgesino cigaretę.

– Na, priskynčiau gėlių... – droviai atsakė Federika.

Helenai suspaudė širdį. Jai buvo gaila dukters, mylinčios tėvą, nors ir retai matomą. Už tai Federika turėtų jo nekęsti. Bet ne, mergaitė myli jį besąlygiškai, ir kuo dažniau išvyksta tėtis, tuo laimingesnė ji tampa jam sugrįžus, puola į glėbį it dėkinga mylimoji. Helena troško iškloti dukteriai tiesą, piktai išsklaidyti jos iliuzijas, nes labai norėjo jas puoselėti ir pati. Vaikų pasaulis jai atrodė toks palaimingas ir toks pernelyg paprastas, kad ji pavydėjo Federikai.

– Gerai, Fede. Sutvarkyk tėčio kambarį, jam tikrai patiks gėlės, – motina griežtai nutraukė dukters kalbą. – Tik duok man ramybę, – pridūrė ji ir nupėdinusi į vonią uždarė duris.

Federika išgirdo, kaip mama atsuko dušą, ir į emaliuotą vonią ėmė kliukti vanduo. Paklojusi lovą, iškvėpinusi paklodes šviežiomis levandomis, kaip buvo mačiusi darant močiutę, ant tėvo staliuko prie lovos pamerkė sausmedžių į nedidelę mėlyną vazelę. Paskui sulankstė mamos drabužius ir sudėjo į seną ąžuolinę spintą. Ten radusi netvarką, triūsė tol, kol lentynos ėmė panėšėti į nepriekaištingai sutvarkytą parduotuvę. Kuo plačiausiai atlapojo langus, kad sodo ir jūros kvapai išguitų bjaurų mamos cigarečių dūmų dvoką. Atsisėdusi prie tualetinio staliuko, paėmė seną tėvo, šypsancio jai iš anapus stiklo, nuotrauką puošniais sidabro rėmeliais. Jis buvo labai išvaizdus: žvilgantys juodi plaukai, tamsi oda, spindinčios rudos akys, nuoširdžios ir protingos, plati burna, iškreipta šypsenos, būdingos žmogui, nestokojančiam nepagarbaus humoro ir nevaržomo žavesio. Federika nykščiu perbraukė per stiklą ir jame it veidrodyje išvydo liūdną mąšlią miną. Deja, teįžiūrėjo savo mamą: balkšvi plaukai, melsvos akys, vos raustelėjusios lūpos, blyški oda. Ak, kad būtų paveldėjusi tamsų itališką tėvo gymį! Tėtis labai patrauklus, Halas, be abejonės, bus toks pat gražus. Tiesa, balkšvi Federikos plaukai dažnai traukdavo daugelio žmonių akį. Visos kitos mergaitės klasėje buvo tamsiaplaukės kaip Halas. Žmonės varstydavo Federiką žvilgsniais, kai ji atvydavo į Valparaisą su mama ir ponia Eskobar, turinčia sumuštinių krautuvėlę aikštėje ir vadinančia ją *la Angelita*, angelėliu, nes ponia negalėjo patikėti, kad žmogus gali turėti tokius šviesius plaukus. Geriausia Helenos draugė Lola Migens mėgino tapti panaši į ją ir puolė šviesinti juodus plaukus peroksidu, bet įpusėjusi tą procedūrą pabūgo, ir plaukai liko terakotinės jos namo stogo spalvos. Federika jais labai bjaurėjosi. Jos mama neprisižiūrėjo, kaip prisižiūri čilietės, kurių nagai visada ilgi, su manikiūru, jos tobulai dažosi lūpas ir vilki nepriekaištingais drabužiais. Helena paskubomis nerūpestingai susirišdavo plaukus viršugalvyje, o iš burnos jai neretai styrodavo cigaretė. Federikai mama būdavo graži, kai pasistengdavo, o senos nuotraukos tik patvirtindavo kitados ją buvus tikrą gražuolę. Deja, neseniai ji apsileido. Federika vylėsi, kad gal mama pasistengs bent dėl tėčio.

* * *

Helena išslinko iš vonios kambario, lydima garų kamuolio, paraudusiu veidu, nuo drėgmės blizgančiomis akimis. Federika gulėjo ant baltos damasto lovatiesės ir žiūrėjo į motiną, besiruošiančią vyro sugrįžtuvėms. Užduodusi levandas ir sodrų apelsinų kvapą, Helena vis dėlto susitvardė ir neužsidegė cigaretės. Jautėsi kalta. Federika buvo tokia susijaudinusi, kad virpėjo lyg žirgas, stovintis prie starto barjero, o ji pati laukė Ramono su baime, nerimu ir slapta mintimi, kad bet kada gali sukaupti drąsos ir palikti jį visiems laikams. Dažydamosi veidą, veidrodyje stebėjo dukterį; nė nenumanė esanti stebima ir pati. Mergaitė spoksojo pro langą į jūrą, tarsi jos tėvas būtų turėjęs parvažiuoti ne automobiliu, o parplaukti laivu. Jos profilis buvo vaikiškas, bet mina – suaugusios moters. Neramiai laukiant suraukti antakiai ir virpančios lūpos bylojo, kad Federika gerokai protingesnė už bet kurį kitą savo bendraamžį. Ji dievino tėvą lyg ištikimas šuo, o Halas dievino mamą, nors Helena manė, kad jis labiau vertas tėvo meilės.

Užsitempusi baltas kelnes, apsivilkusi marškinėlius, vis dar drėgnus ir susivėlusius plaukus susirišusi viršugalvyje, motina atsisėdo ant lovos šalia dukters ir sudrėkusia ranka paglostė jai veidą.

– Nuostabiai atrodai, mieloji. Tikrai, – tarė ji ir meiliai pabučiavo Federiką į nekaltą kaktą.

– Ar jis netrukus bus čia? – tyliai paklausė mergaitė.

– Gali būti kiekvieną akimirką, – atsakė Helena, mikliai, kaip buvo išmokusi per daugybę metų, išvengdama balso drebėjimo. Paskui staiga atsistojo ir nuskubėjo laiptais žemyn. Negalėjo rūkyti miegamajame, ne todėl, kad šį su tokia meile sutvarkė Federika, ir vis dėlto jai žūtbut reikėjo cigaretės. Vos nulipus ir espadrilėmis palietus šaltas akmenines koridoriaus plyteles, atsilapojo paradinės durys ir pro jas it didžiulis juodas vilkas įsiveržė Ramonas. Helena aiktelėjo, jai sugniaužė paširdžius. Sutuoktiniai stebėjimo vienas į kitą, nebyliai vertindami abejingą susvetimėjimą, kurį, vos tik atsidūrę tame pačiame kambaryje, vis dažniau pajusdavo vienas kitam.

– Fede, tėtis grįžo! – šūktelėjo Helena. Nors jos veide nekrustelėjo nė raumenėlis, balsas sugergždė nuo tramdomų jausmų.

Tamsiai rudos Ramono akys atsiplėšė nuo akmeninio žmonos veido, dairydamosi dukters, kurią jis girdėjo spiegiant iš džiaugsmo laiptų aikštelėje. Mažos kojelės tyliai sutrepsėjo grindimis ir nustraksėjo laiptais išsyk per dvi pakopas. Federika nėrė pro motiną ir puolė tėvui į tvirtą glėbį. Liesomis rankomis apšivijo jam kaklą, veidu įsikniaubė į šeriuotą smakrą ir įkvėpė sunkauso, aitraus kvapo, koku pasaulyje nedvelkė joks kitas žmogus. Ramonas pabučiavo dukterį į šiltą skruostą, pakelė ją nuo grindų ir taip garsiai nusikvatojo, kad ji kūnu pajuto virpesį, tarsi žemei sudrebėjus.

– Matau, pasiilgai manęs! – Ramonas ėmė sukti Federiką ratu. Ji kojomis apšivijo jam juosmenį, kad nesitėkštų ant grindų.

– Taip, tėti! – sukrykštė ir prisispaudė prie jo, kone dusinama laimės.

Tą valandėlę į koridorių išbėgo Halas. Dirstelėjęs į tėvą, apšipylė ašaromis. Helena, apsidžiaugė, kad gali nebekreipti į juos dėmesio, nuskubėjo prie sūnaus ir paėmė jį ant rankų, bučiuodama į šlapią skruostuką.

– Tai tėtis, Halai, branguti, jis sugrįžo namo, – ji stengėsi šnekėti bent kiek džiugesniu balsu, deja, šis buvo duslus, negyvas, ir tai išgirdęs Halas vėl pravirko. Ramonas paleido iš glėbio dukterį ir nuėjo prie raudančio ant motinos rankų sūnaus.

– Halkitai, čia aš, tėtis, – jis kuo plačiausiai nusišypsojo išsigandusiam vaikui.

Halas galva įsirėmė Helenai į kaklą ir susirangė arčiau jos.

– Atleisk, Ramonai, – be užuolankų pasakė Helena, nujausdama, koks tasai nusivylęs, bet slapta mėgaudamasi, kad vaikas jį atstūmė. Niežtėjo liežuvis pasakyti, kad nesitikėtų vaikų meilės, kai jis nedalyvauja jų gyvenime, bet pamatė, kaip Federikos skruostukai dega meile tėvui, o blyškios patiklios akys spindi iš susižavėjimo, ir suprato, kad tai būtų ne visai tiesa. Ir vis dėlto dukters meilės Ramonas nenusipelnė.

– Parvežiau tau dovaną, Halai, – tarė Ramonas ir, nužirgliojęs prie savo krepšio, atsegė užtrauktuką. – Ir tau turiu, Fede, – pridūrė, kai dukrelė meiliai uždėjo ranką jam, beieškančiam krepšyje dovanų, ant nugaros. – Va, šitas tau, Halai, – jis prisiartinio prie berniuko, šio akys, prieš kurias tėvas mojavo ryškiai nudažytu mediniu traukinuku, išsiplėtė. Vaikas pamiršo savo baimę ir ištiesė rankutes. – Pamaniau, kad tau patiks.

– Šiandien sulaužiau jo garvežį, – pasakė Helena, itin stengdamasi bendrauti su vyru dėl vaikų. – Gavai jį pačiu laiku, tiesa, Halai?

– Puiku, – tarė Ramonas ir grįžo prie savo lagaminėlio.

– O kur tavoji, Fede? Turiu tau ypatingą dovaną, – jis pažvelgė į kupiną lūkesčių dukters veidelį.

Tėvas vėl pajuto jos ranką sau ant nugaros. Federika visada taip darydavo: kad pajustų žmogui artumą, jai reikėdavo jį lytėti. Ramono rankos paniro į krepšio, prigrūsto ne drabužių, o bloknotų, fotoaparatus ir suvenyrų iš tolimų kraštų, gelmes. Galop pirštais užčiuopė grublėtą vyniojamojo popieriaus paviršių ir atsargiai ištraukė paketėlį, stengdamasis nenubruožti į šiurkštų aparatų metalą. – Štai, – išspraudė dukteriai į virpančias rankas.

– Ačiū, tėti, – tyliai padėkojo ji ir ėmė nedrąsiai vynioti dovaną.

Halas nubėgo į vaikų kambarį žaisti naujuoju traukinuku. Helena užsirūkė ir nervingai išpūtė dūmus, atsilošdama į laiptų turėklus.

– Kaip gyvuoji? – paklausė Ramonas, neidamas prie žmonos artyn.

– Gerai, juk ir taip žinai, kad niekas nepasikeitė, – abejingai atsakė ji.

– Puiku.

Helena sunkiai atsiduso.

– Mums reikia pasišnekėti, Ramonai.

– Ne dabar.

– Aišku, ne dabar.

– Vėliau.

* * *

Išvyniojusi popierių, Federika pamatė negrabiai išdrožtą dėžutę. Ji atrodė bjauriai. Net atgrasiai. Akis ėmė graužti ašaros, iš nusi-vylimo mergaitei užgniaužė gerklę. Ne todėl, kad būtų norėjusi geresnės dovanos, nes nebuvo linkusi į daiktus nei išlepusi, o dėl to, kad Halo dovana atrodė daug gražesnė už jos. Federikai tėčio dovanos buvo tarsi meilės atspindys. Matyt, jis nelabai ją myli, jei nepasirūpino paieškoti dailios dovanos.

– Ačiū, tėti, – vos ištarė ji, iš apmaudo rydama ašaras. – Ji labai miela.

Bet Federika nepajėgė priešintis savo jausmams. Pirmiau buvo pernelyg susijaudinusi, o dabar ją taip ūmiai prislėgė nusi-vylimas, kad karštais skruostais pasruvo ašaros.

– Fede, *mi amor**, – tėtis prisitraukė dukterį į glėbį ir pabučia-vo šlapią veidelį.

– Ji miela, – pakartojo mergaitė, stengdamasi kalbėti dėkingu balsu, nenorėdama jo įžeisti.

– Atidaryk, – jis sušnabždėjo jai į ausį. Federika delsė. – Nagi, *amorcita*** , atverk ją.

Ji virpančia ranka atidarė dėžutę. Iš išorės ši gal ir buvo pa-prasta, negraži, net atkari, bet tokio grožio, koks slypėjo viduje, mergaitė dar nebuvo regėjusi, be to, iš dėžutės sklido keisčiausia, žaviausia, stebuklingiausia melodija, iki šiol jai negirdėta.

* Mano meile (isp.).

** Meilute (isp.).